

Luchtmobiele actie anno 2008

Maar welke keuzes neem je bij een dergelijke aanval, hoe schakel je de luchtafweer uit, welke observatieposten en mitrailleurbunkers zijn er? Allemaal zaken waar je als commandant of specialist mee te maken krijgt. "Het lijkt in eerste instantie misschien geen actie die we in Afghanistan zullen uitvoeren maar het zijn wel zulk soort elementen waar in een uitzendgebied commandanten mee te maken krijgen. Daarom is dit een goede oefening om gedetailleerd door te nemen waarom keuzes gemaakt worden en wat consequenties zijn", geeft luitenant-kolonel Jan Swillens als commandant van 12 Infanteriebataljon aan. "Het gaat er om dat je in je plan over fuck ups nadenkt en dat je weet waar de beslispunten liggen," vult majoor Ron (S3) aan. Swillens: "Elke commandant heeft een andere manier van werken, waarbij andere keuzes worden gemaakt. Door deze actie te ondernemen, leren de pelotonscommandanten elkaar kennen en leren mijn compagniescommandant en ik ook hoe onze mensen in het veld denken."

De oefening is dus vooral in het leven geroepen om de verschillende spelers die straks moeten samenwerken en de battlegroup zullen vormen elkaars eens in de ogen te laten kijken en alvast met elkaar te laten werken. Verdeeld in drie groepen en ondersteund door Luitenant-kolonel Wouter Hagemijer van het Nederlands instituut voor militaire historie (NIMH) en majoor Erik Jellema (plv hfd Sie G5 11LMB) werd een hedendaagse overname van het fort voorbereid en stap voor stap door de verschillende pelotonscommandanten en specialisten gepresenteerd hoe zij een dergelijke operatie en de voor hen geldende taken zouden uitvoeren. "Buiten dat het erg interessant is, denk ik dat het gewoon goed is om met je collega's deze TOZT uit te voeren, omdat we straks op uitzending hier ook mee te maken krijgen, dan kan het ook voorkomen dat je afhankelijk bent van elkaars acties," is eerste luitenant Bart van mening. Zijn collega pelotonscommandanten zijn het hier mee eens. De theoretische week werd afgesloten met een rondleiding door het fort en een kranlegging voor de omgekomen militairen tijdens de actie van 10 mei 1940.

Het is 10 mei 1940. Belgische troepen van het net onder Maastricht gelegen fort Eben Emael zijn klaar om met verloop te gaan als ineens de sirenes loeien. In eerste instantie wordt er gedacht aan een oefening want van een concrete dreiging van de Duitsers richting Frankrijk zijn de Belgische troepen zich niet bewust. Totaal onverwacht landen er Duitse fallschirmjäger (luchtlandingstroepen) met zweefvliegtuigen op het fort en maken de Duitsers één voor één de geschutskoepels en bunkers met daarin de stukken onklaar. Binnen korte tijd nemen de Duitse eenheden onder leiding van de jonge luitenant Witzig de belangrijkste posities bovenin het fort in. Andere Duitse troepen gaan richting strategische

punten in de omgeving zoals de bruggen van Kanne, Vroenhoven en Veldwezelt. Totaal overdonderd door deze actie en geschrokken van de explosies van de holle ladingen waarmee de Duitsers het fort binnendringen, probeert de Belgische commandant van het fort 'majoor Jottrand' de bruggen snel nog op te blazen maar vanwege slechte communicatielijnen komt het nooit tot uitvoering van dit bevel. Enkele uren later beseft de commandant dat de situatie zinloos is en geeft hij het 'onneembare' fort over aan de Duitsers. Vanuit Duits oogpunt een zeer geslaagde operatie waarbij met een weldoordachte actie het fort 'uitgeschakeld' wordt en geen belemmering meer vormt voor oprukkende grondtroepen richting Frankrijk.